

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
_____ Т.А.Шарапова
(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 2020

ФІЛОСОФІЯ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

Укладач: Товарниченко В.О. , к. філос. н., доцент

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри загально-освітніх
дисциплін

Протокол № _____ від “___” _____ 2020 р.
Завідувач кафедри _____

_____ А.В. Пожуєв
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
кафедри загально-освітніх дисциплін

Протокол № _____ від “___” _____ 2020 р.
Голова науково-методичної ради кафедри _____

_____ П.В. Рекотов
(підпис) (ініціали, прізвище)

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		За вибором ЗВО	
		Цикл дисциплін загальної підготовки.	
Розділів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		3, 4 -й	5 -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2/4 самостійної роботи студента – 3,5		12 год.	10 год.
		Практичні	
		12 год.	0 год.
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Самостійна робота	
		64 год.	80 год.
		Вид підсумкового контролю: Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни Філософія є формування у студентів необхідної системи фундаментальних філософських знань відповідно до сучасного рівня досягнення дійсності, вміння застосовувати ці знання в безпосередній практичній і науковій діяльності, при аналізі нагальних проблем сьогодення.

Основними **завданнями** курсу є: формування у студентів необхідної системи фундаментальних філософських знань відповідно до сучасного рівня досягнення дійсності, вміння застосовувати ці знання в безпосередній практичній і науковій діяльності, при аналізі нагальних проблем сьогодення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:**
принципи побудови філософських систем; про вплив філософії на наукове пізнання; основні сучасні філософські школи та їх вплив на світогляд людини; методи та форми наукового пізнання.

вміти:

застосовувати ці знання у безпосередній практичній та науковій діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **прагнути досягти таких компетентностей:**

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Навички раціональної організації власної діяльності та ефективного використання часу.
3. Здатність спілкуватися українською та англійською мовами як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність вчитися і опановувати сучасні знання.
6. Здатність бути критичним і самокритичним.
7. Навички міжособистісної та ділової комунікації.
8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

В процесі навчання на бакалаврській програмі з філософії студенти НаУКМА отримують низку *спеціальних (фахових) компетентностей*:

1. Обізнаність із актуальними проблемами сучасної гуманітаристики загалом і філософської думки зокрема.
2. Розуміння сутності філософії та її ролі в історії культури.
3. Розуміння релігії як духовного, культурного, соціального феномена.
4. Знання основних етапів розвитку світової філософської думки та сутності поглядів видатних філософів.
5. Розуміння проблематики основних філософських дисциплін.
6. Знання основних методів інтерпретації філософських та релігійних текстів.
7. Здатність застосовувати загально-гуманітарні та філософські знання у практичній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Філософія» є необхідною складовою у компетентнісному підході до підготовки фахівців різних спеціальностей і її вивчення пов'язане зі знанням соціально-гуманітарних і природничо-наукових дисциплін «Історія України», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Психологія», «Правознавство», «Історія економіки та економічної думки», «Основи економічних теорій» та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1	Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія. Філософія, її генезис, функції. Філософський світогляд, його структура, рівні.
Тема 2.	Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія. Філософія Середніх віків. Філософія Відродження.
Тема 3	Філософія Нового часу. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу. Сенсуалізм та раціоналізм. Філософія Просвітництва.
Тема 4	Основні напрямки європейської філософії XIX-XX ст.
Тема 5	Вітчизняна філософія
Тема 6.	Проблема буття в історії філософії. Буття і матерія. Буття людини. Рух і його основні форми. Просторово-часовий континуум. Соціальне вимірювання простору і часу.
Тема 7	Виникнення і природа свідомості. Структура свідомості.

Тема 8	Пізнання, його можливості і межі. Моделі пізнання. Структура пізнавальної діяльності.
Тема 9.	Пізнання, його можливості і межі. Моделі пізнання. Структура пізнавальної діяльності.
Тема 10.	Метафізика і діалектика як методи філософського осмислення буття. Суть принципів діалектики. Категорія діалектики. Закони діалектики.
Тема 11	Суть соціальної філософії і її проблематика. Людина — суспільство та історичний процес
Тема 12.	Аксіологія. Цінності і їх роль в житті суспільства. Проблема цінностей у філософії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	практичних занять	сам. роб.		л	практичних занять	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1.		1	1	6		1	0	7
Тема 2.		1	1	6		1	0	7
Тема 3.		1	1	6		1	0	7
Тема 4.		1	1	6		1	0	7
Тема 5.		1	1	6		1	0	7
Тема 6.		1	1	6		1	0	7
Тема 7.		1	1	6		1	0	7
Тема 8.		1	1	6		1	0	7
Тема 9.		1	1	6		1	0	7
Тема 10.		1	1	6		1	0	7
Тема 11.		1	1	3		1	0	5
Тема 12.		1	1	3		1	0	5
Усього годин	90	12	12	66	90	10	0	80

5. Теми лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Тема 1. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія. Філософія, її генезис, функції. Філософський світогляд, його структура, рівні.	1	1
2	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія. Філософія Середніх віків.	1	1

	Філософія Відродження.		
3	Тема 3. Філософія Нового часу. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу. Сенсуалізм та раціоналізм. Філософія Просвітництва.	1	1
4	Тема 4. Основні напрямки європейської філософії XIX-XX ст.	1	1
5	Тема 5. Вітчизняна філософія	1	1
6	Тема 6. Проблема буття в історії філософії. Буття і матерія. Буття людини. Рух і його основні форми. Просторово-часовий континуум. Соціальне вимірювання простору і часу.	1	1
7	Тема 7. Виникнення і природа свідомості. Структура свідомості.	1	1
8	Тема 8 Пізнання, його можливості і межі. Моделі пізнання. Структура пізнавальної діяльності.	1	1
9	Тема 9. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Поняття істини. Теорії істини у філософії. Логіка і методологія наукового пізнання	1	0,5
10	Тема 10. Метафізика і діалектика як методи філософського осмислення буття. Суть принципів діалектики. Категорія діалектики. Закони діалектики.	1	0,5
11	Тема 11. Суть соціальної філософії і її проблематика. Людина — суспільство та історичний процес	1	0,5
12	Тема 12. Аксиологія. Цінності і їх роль в житті суспільства. Проблема цінностей у філософії.	1	0,5
Разом		12	10

6. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Тема 1. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія. Філософія, її генезис, функції. Філософський світогляд, його структура, рівні.	1	0
2	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія. Філософія Середніх віків. Філософія Відродження.	1	0
3	Тема 3. Філософія Нового часу. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу. Сенсуалізм та раціоналізм. Філософія Просвітництва.	1	0
4	Тема 4. Основні напрямки європейської філософії XIX-XX ст.	1	0

5	Тема 5. Вітчизняна філософія	1	0
6	Тема 6. Проблема буття в історії філософії. Буття і матерія. Буття людини. Рух і його основні форми. Просторово-часовий континуум. Соціальне вимірювання простору і часу.	1	0
7	Тема 7. Виникнення і природа свідомості. Структура свідомості.	1	0
8	Тема 8 Пізнання, його можливості і межі. Моделі пізнання. Структура пізнавальної діяльності.	1	0
9	Тема 9. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Поняття істини. Теорії істини у філософії. Логіка і методологія наукового пізнання	1	0
10	Тема 10. Метафізика і діалектика як методи філософського осмислення буття. Суть принципів діалектики. Категорія діалектики. Закони діалектики.	1	0
11	Тема 11. Суть соціальної філософії і її проблематика. Людина — суспільство та історичний процес	1	0
12	Тема 12. Аксіологія. Цінності і їх роль в житті суспільства. Проблема цінностей у філософії.	1	0
Разом		12	0

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Тема 1. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія. Філософія, її генезис, функції. Філософський світогляд, його структура, рівні.	6	7
2	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія. Філософія Середніх віків. Філософія Відродження.	6	7
3	Тема 3. Філософія Нового часу. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу. Сенсуалізм та раціоналізм. Філософія Просвітництва.	6	7
4	Тема 4. Основні напрямки європейської філософії XIX-XX ст.	6	7
5	Тема 5. Вітчизняна філософія	6	7
6	Тема 6. Проблема буття в історії філософії. Буття і матерія. Буття людини. Рух і його основні форми. Просторово-часовий континуум. Соціальне вимірювання простору і часу.	6	7
7	Тема 7. Виникнення і природа свідомості. Структура свідомості.	6	7

8	Тема 8 Пізнання, його можливості і межі. Моделі пізнання. Структура пізнавальної діяльності.	6	7
9	Тема 9. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Поняття істини. Теорії істини у філософії. Логіка і методологія наукового пізнання	6	7
10	Тема 10. Метафізика і діалектика як методи філософського осмислення буття. Суть принципів діалектики. Категорія діалектики. Закони діалектики.	6	7
11	Тема 11. Суть соціальної філософії і її проблематика. Людина — суспільство та історичний процес	3	5
12	Тема 12. Аксиологія. Цінності і їх роль в житті суспільства. Проблема цінностей у філософії.	3	5
Разом		66	80

Пропонується здобувачам вищої освіти виконати завдання самостійної роботи до кожної теми, що оцінюється окремо.

8. Види контролю і система накопичення балів

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Всього балів
1	Участь у обговоренні питань на практичних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи. Терміни виконання – у межах підготовки до семінарських занять.	7	5	35
2	Підготовка самостійних творчих завдань (презентацій, рефератів, повідомлень, есе, науково-дослідних завдань та ін.).	1	5	25
3	Контрольне тестування за матеріалом розділу 1.	1	10	10
4	Контрольне тестування за матеріалом розділу 2 (проводиться по завершенні вивчення теми 7).	1	10	10
5	Іспит. Проводиться по завершенні вивчення курсу.	1	40	40
	Всього	11		100

Для допуску до складання заліку студент повинен набрати протягом семестру мінімум **35 балів**.

Практичні заняття

Бали	Критерії оцінювання
5	Навчальний матеріал відтворюється у повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, зроблені аргументовані висновки. Здобувач вищої освіти має конспект відповідей з питань теми, володіє необхідними термінами, виконав практичні завдання (підготував таблиці, схеми тощо), активно працює протягом усього заняття (здатний зауважити, задати запитання, доповнити, дискутувати, висловити власне ставлення з конкретної проблеми). Правильно вирішив усі тестові завдання. Використовує нормативні джерела.
4	Відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач має конспект відповідей з питань теми, орієнтується в термінах, виконав практичні завдання (підготував таблиці, схеми тощо), працює протягом усього заняття, демонструючи неповну здатність зауважити, задати запитання, доповнити, дискутувати, висловити власне ставлення з конкретної проблеми, орієнтується по карті (у відповідях допускає несуттєві помилки та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів). Використовує нормативні джерела.
3	Відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Має конспект відповідей з питань теми, вибірково володіє термінами, виконав практичні завдання не з несуттєвими помилками, слабо орієнтується по карті. Поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.
2	Відповідь на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального

	матеріалу. Здобувач виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. При підготовці практичних завдань допущені суттєві помилки.
--	--

Іспит.

Семестровий контроль здійснюється у формі семестрового іспиту – до 40 балів.

Оцінка за семестр виставляється з врахуванням різних видів навчальних робіт (творчих робіт, контрольних тестувань за розділами) та результатів підсумкового семестрового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Нормативна:

Філософія : учеб.-метод. пособие для иностр. студентов ЗГИА всех спец. / В. С. Калюжный, В. А. Товарниченко, А. П. Макушинская и др. ; ЗГИА. - Запорожье : ЗГИА, 2015. - 43 с. : 0.00 - (кафедра ФОН).

«Філософія» Підручник з грифом ЗДІА з курсу для всіх спеціальностей ЗДІА // Воронкова В.Г, Макушинська Г.П., Калюжний В.С.,Товарниченко В.О., Запоріжжя: Вид. ЗДІА, 2017 - 120 с.

Філософія Навчально-методичний посібник для всіх спеціальностей ЗДІА усіх форм навчання // Макушинська Г.П., Калюжний В.С., Нікітенко В.О.,Товарниченко В.О., Ільчук І.А., Банах Л.С., Целякова О.М. Запоріжжя: Вид. ЗДІА, 2018

Інформаційні ресурси:

http://abovo.net.ru/	"Библиотека философской и религиозной литературы Abovo". Зібрано тексти релігійного, наукового та ненаукового характеру.
http://filosof.historic.ru/	"Цифровая библиотека по философии". Антропологія, аксиологія, діалектика, філософія духу, філософія науки і техніки, філософія науки і техніки/Штучний інтелект, філософія природи, релігії, мови, історії, історія філософії та багато іншого.
http://pidruchniki.com.ua/	Перша українська Електронна бібліотека підручників "Pidruchniki.com.ua". Безкоштовні електронні підручники даної тематики.

Погоджено _____

навчальний відділ

«_____» _____